

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 332
van **BJÖRN RZOSKA**
datum: 10 januari 2020

aan **LYDIA PEETERS**
VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

De Lijn - Boetes wegens het overtreden van de lage-emissiezones (LEZ's)

Om de luchtkwaliteit te verbeteren voerde Antwerpen in 2017 een lage-emissiezone (LEZ) in voor de binnenstad en Linkeroever. Sinds januari 2020 zijn de Antwerpse normen strenger en werd ook in Gent een LEZ ingevoerd.

In Brussel is sinds 1 januari 2018 de lage-emissiezone van kracht en uit het antwoord op schriftelijke vraag nr. 164 van 18 november 2019 van Stijn Bex blijkt dat niet alle bussen van De Lijn aan de Brusselse normen voldoen. In 2019 leidde dat tot 35.000 euro aan boetes voor De Lijn. De verschuiving van bussen naar andere vervoerregio's, zoals dat gebeurde bij de invoering van de LEZ in Antwerpen in 2017, was voor Brussel niet mogelijk, verklaart de minister in haar antwoord op bovenstaande vraag van collega Bex.

De LEZ's in Antwerpen, Gent en Brussel zijn nochtans ruim op tijd aangekondigd. De Lijn wist dus al jaren wat er op hen afkwam, en toen bevoegd minister Weyts garandeerde dat ze zich tijdig zou aanpassen. Waar de Maatschappij voor Intercommunaal Vervoer te Brussel (MIVB) er in Brussel wel in slaagt om de regels te volgen, negeert De Lijn de wet met alle boetes tot gevolg.

Over de vertraging en noodzaak van de vergroening van de busvloot hebben we het in de plenaire vergadering van 20 november 2019 uitgebreid gehad, maar het feit is dat de voertuigen vandaag niet aan de normen voldoen die de steden met een LEZ opleggen. In 2020 wordt een nieuwe bestelling bussen afgerond, maar ook daarna blijven er nog 450 bussen met euronorm-3 rondrijden in Vlaanderen, wat nog steeds buiten de normen van de LEZ valt. Ook in Brussel zullen nog een tiental vervuilende bussen rondrijden.

Van ondernemers, inwoners en bezoekers van de steden wordt verwacht dat ze zich aan de normen houden, maar de minister wil met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de stad Antwerpen en de stad Gent praten over een uitzonderingsmaatregel voor De Lijn. De boetes zullen in 2020 namelijk oplopen tot 8 miljoen euro berekende de raad van bestuur van De Lijn (De Standaard van 30 december 2019). De stad Antwerpen liet al weten deze uitzondering niet te zullen toestaan (Het Nieuwsblad van 30 december 2019).

1. Volgens berichten in de media moest De Lijn ook in Antwerpen boetes betalen voor een totaalbedrag van 2000 euro in 2019.

Kan de minister dit bedrag bevestigen en ook aangeven of deze ritten in de stadscentra (ook) worden uitgevoerd door onderaannemers? Indien ja, graag een

onderverdeling tussen de boetes die betaald werden door De Lijn en de boetes betaald door de onderaannemers.

2. De raad van bestuur berekende voor 2020 dat de boetes voor De Lijn zouden oplopen tot 8 miljoen euro.

Hoe is deze raming opgebouwd? In hoeveel middelen voorziet de minister effectief aan boetes voor 2020 in de verschillende LEZ's? Graag een opdeling voor de verwachte boetes per LEZ.

3. De minister beloofde een verschuivingsplan om de meest vervuilende bussen uit de LEZ's te weren.

Is dat plan klaar en kan de minister dat plan toelichten? Hoeveel vervuilende bussen zullen er in 2020 in de LEZ nog rondrijden? Graag een opdeling per LEZ, de geschatte boetes voor deze ritten en of deze ritten door een onderaannemer dan wel door De Lijn uitgevoerd worden.

4. In de media reageerde de minister op de boetes aan De Lijn in Brussel door aan te geven dat ze een uitzonderingsstatuut wil aanvragen in Brussel Gent en Antwerpen. Ten opzichte van de bedrijven, inwoners en bezoekers die zich ook hebben moeten aanpassen, zou Vlaanderen het goede voorbeeld moeten geven. Antwerpen liet al weten dat ze geen uitzondering zullen geven en ook Brussel lijkt niet toe te happen.

Is de minister van plan om toch door te zetten met haar vraag naar een uitzondering voor De Lijn? Zo ja, welke stappen zijn gezet en wat was het antwoord vanuit Gent en Brussel?

5. Plant de minister nog andere maatregelen om de boetes te vermijden? Zo ja, welke stappen zal de minister zetten en met welke timing?

ANTWOORD

op vraag nr. 332 van 10 januari 2020

van **BJÖRN RZOSKA**

1. De Lijn heeft in 2019 inderdaad voor 2 000 euro LEZ-boetes betaald aan de stad Antwerpen. Dit bedrag betreft uitsluitend de inbreuken begaan door De Lijn zelf. De Lijn draagt noch rechtspersoonlijkheid, noch burgerlijke aansprakelijkheid in de relatie tussen de stad en de onderaannemers en beschikt bijgevolg niet over de aantallen of bedragen van boetes opgelopen door de onderaannemers.
2. Bij de berekening van de boetes werden volgende aannames genomen:
 - 230 rijdagen per jaar volgens piekuitrij (maximaal gevraagde uitrij)
 - 38 schoolweken aan 5 dagen
 - 40 extra dagen (opvang allerlei vragen)
 - Boete per overtreding:
 - 350 euro per dag voor Antwerpen
 - 150 euro per dag voor Gent
 - 350 euro per kwartaal voor Brussel
 - Wegens een instroom van nieuwe voertuigen in de regio's Antwerpen en Brussel neemt het aantal voertuigen in overtreding stelselmatig af. Deze nieuwe voertuigen worden geleverd tijdens het eerste en het tweede kwartaal van 2020.
 - Antwerpen: initieel aantal overtredingen per dag, 92 dalend naar 60.
 - Brussel: initieel aantal overtredingen per dag, 45 dalend naar 13.
 - Gent: aantal overtredingen per dag: 16.

Bovendien zijn er in deze regio's nog een aantal dienstvoertuigen aanwezig die niet voldoen aan de LEZ-normen. Dit zijn geen personenwagens, maar wel speciaal uitgeruste voertuigen voor o.a. herstellingen aan tramsporen, bovenleidingen en dergelijke.

Op basis van bovenstaande veronderstellingen kan de boete oplopen tot:

- Antwerpen: 5 miljoen euro tot 7,5 miljoen euro (in functie van de instroom van nieuwe voertuigen).
 - Gent: 500 000 euro tot 600 000 euro.
 - Brussel: 40 000 euro.
3. Ik ben geen voorstander van een verschuivingsplan. De Lijn geeft aan dat dit bovendien niet wenselijk is en zeer omslachtig is.
 - 4.-5. Momenteel loopt binnen De Lijn een onderzoek naar mogelijke oplossingen. Het betalen van boetes tot 8 miljoen euro, noch een verschuivingsplan lijken mij aangewezen.